

строкових депозитів суб'єктів господарювання та фізичних осіб – депозитів до 1 року та депозитів більше 1 року – за досліджувані роки коливалися нерівномірно. Зокрема, обсяги строкових вкладів обох груп вкладників протягом перших двох аналізованих років зменшувалися, а наступні роки спостерігалось їх збільшення.

Отже, здійснений аналіз дає змогу зробити наступні висновки: за досліджувані роки спостерігалася стійка тенденція до збільшення загального обсягу депозитів банків України, проте темп їх росту сповільнився наприкінці двох останніх років; за строковістю переважали депозити «на вимогу», обсяги яких зростали швидкими темпами. Загалом, найбільш суттєвий вплив на формування депозитної бази банків України протягом 2018-2021 років мала пандемія коронавірусу.

Література

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. №2120-III, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//http://www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).

2. Банківські операції: Підручник / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.

3. Національний банк України: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>.

УДК 338.3

*Т.М. Соколенко, студентка
Науковий керівник – С.А. Карпенко, к.е.н. доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Формування, облік та розподіл загально виробничих витрат є доволі складною ділянкою обліку, яка має багато проблемних питань, але відіграє важливе місце у калькулюванні собівартості продукції підприємства. Перш за все на законодавчому рівні відсутнє чітке визначення загально виробничих витрат. У профільному НП(С)БО 16 «Витрати» [1] наведено лише перелік статей витрат, які формують такі витрати. Проаналізувавши їх склад можемо дійти висновку, що загально виробничими є витрати підрозділів, цехів, дільниць, бригад на організацію процесу виробництва та управління ним, та витрати на утримання й експлуатацію основних засобів загально виробничого призначення, які не можна прямо віднести на конкретний об'єкт витрат.

НП(С)БО 16 «Витрати» розподіляє всі загально виробничі витрати на постійні та змінні і визначає механізм їх віднесення до виробничої та реалізованої собівартості продукції, який має ряд спірних моментів. З приводу цього Куцик П.О. та Мазуренко О.М. зазначають що поділ загально виробничих витрат на змінні і постійні є доволі складним процесом, адже зв'язок між витратами та обсягом діяльності не

залишається постійним, він змінюється, посилюючи вплив на загальну суму то одного, то іншого виду комплексних витрат [2].

Вважаємо, що при розподілі загальновиробничих витрат на змінні та постійні слід використовувати спеціальні методи визначення поведінки витрат відносно обсягу діяльності, що в практиці облікової роботи на виробничих підприємствах практично не зустрічається.

Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» розподіл загальновиробничих витрат між виробами здійснюється з використанням певної бази розподілу. В науковій літературі пропонується значна кількість таких баз з виділенням переваг та недоліків кожної з них. На нашу думку база розподілу повинна бути у тісному взаємозв'язку з самими витратами, що забезпечить адекватне визначення частки витрат, які включаються до того чи іншого виду продукції. Тобто розподільчою базою для загальновиробничих витрат мають бути ті показники, які виходять із причинно-наслідкових зв'язків, або ті прямі витрати, які займають найбільшу частку у витратах на виробництво.

Процес розподілу загальновиробничих витрат (ЗВВ) умовно можна поділити на етапи, які наведено на рис. 1.

Рис. 1. Алгоритм розподілу загальновиробничих витрат між виробничою собівартістю та собівартістю реалізації продукції

Слід відмітити, що багато виробничих підприємств завищує нормативну потужність з тією метою, щоб спростити процес розподілу загальновиробничих витрат і включати їх в повній сумі до виробничої собівартості. Вважаємо, що такий науково необґрунтований підхід до визначення планових показників є недоліком і не дозволяє достовірно

сформувати собівартість продукції, що напряму впливає на результат діяльності підприємства.

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджено Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 12.04.2022)

УДК 336.02

*Ю.Я. Перегінець, студентка групи 301-ЕФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ЕТАПИ РОЗРОБКИ

Ефективна податкова політика підприємства суттєво сприяє підвищенню рентабельності виробництва, вдосконаленню методів господарювання, зміцненню комерційного розрахунку як основи стійкого фінансового стану і стабільної роботи підприємства та виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та контрагентами. У сучасних умовах вона є важливим завданням управління підприємством [2].

На сьогодні не існує єдиного підходу до визначення сутності поняття «податкова політика підприємства». Науковці, діяльність яких пов'язана з дослідженням різноманітних питань у сфері податків та податкової політики, надають різні трактування цього поняття. Наприклад, А. Чудаков та В. Щербаков вважають податкову політику підприємства «складовою частиною загальної політики управління прибутком підприємства, яка полягає у виборі найефективнішого варіанта сплати податків після аналізу альтернативних напрямків господарської діяльності й пов'язаних з нею операцій». В. Муравйов має на увазі під податковою політикою «податкове планування підприємства», він називає її «формою реалізації податкової ідеології й податкової стратегії підприємства в розрізі найбільш важливих аспектів діяльності в області податкового планування й на окремих етапах її здійснення». Є. Железнікова визначає податкову політику як «сукупність запропонованих організаційно-правових рішень» [1].

Узагальнивши думки різних науковців стосовно трактування ними змісту податкової політики підприємства, можна сформулювати найбільш влучне визначення цього поняття: податкова політика на мікрорівні є системою заходів, які проводяться підприємством в галузі податкового обліку, вона виражає варіанти поведінки у взаєминах з державою щодо нарахування та сплати податкових платежів.

Що стосується процесу розробки податкової політики підприємства, то варто зазначити, що він вимагає достатньо багато часу, праці, зусиль та комплексного дослідження поточної ситуації з усебічним аналізом альтернатив з метою вибору найоптимальнішої системи оподаткування. Цей процес відбувається в кілька етапів:

1. Дослідження стану фінансово-господарської діяльності